

- педагогічний університет імені Григорія Сковороди». 2012. Вип. 25. С. 17–21., с. 18.
2. Горбатюк Р. Досвід використання комп'ютерної графіки у процесі навчання студентів за індустріально-педагогічними спеціальностями. Наукові записки Тернопільського державного пед. ун-ту ім. В. Гнатюка. Серія : Педагогіка. 2000. Вип. 10. С. 58–61.
  3. Данилова В. І. Розвиток творчих компетентностей учнів через використання інтерактивних методик і технологій навчання. Тернівка : Відділ освіти Тернівського міськвиконкому КЗ «СЗШ №4», 2011. 64 с/
  4. Енциклопедія практичної психології. Моделювання : стаття. 2015. URL : <http://psychologis.com.ua/modelirovanie.htm>.
  5. Творчі завдання у процесі вивчення комп'ютерних дисциплін як засіб розвитку творчих якостей студентів економічних спеціальностей / К. В. Копняк, О. М. Кузьміна, Л. М. Захарченко. Вісн. Вінниц. політехн. інту. 2011. № 3. С. 229 – 233.
  6. Тименко В. Методика трудового навчання : технічної і художньої праці. Початкова школа. 2006. № 10.

*Валентина Титаренко,
Наталія Суховій
(Полтава, Україна)*

ВИВЧЕННЯ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОЇ ТВОРЧОСТІ СТАРШОКЛАСНИКАМИ

Декоративно-прикладна творчість – це галузь художньої творчості, яка має свою особливу художньо-образну мову та підпорядкована законам розвитку. Основна його мета – естетичне освоєння матеріального світу, художнє оформлення довкілля. Митці своїми роботами намагаються естетично прикрасити побут людини, її життєдіяльність, дотримуючись основного принципу єдності краси і доцільності. Водночас декоративно-прикладна творчість є образною основою життя, формує естетичні погляди людини, активно впливає на її емоції, думки та почуття.

«Декор» – система прикрашання будови або виробу.
«Декоративність» – якісна особливість мистецького твору, що

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю
«Дизайн-освіта майбутніх фахівців: проблеми та перспективи»*

визначається його композиційно-пластичним і колористичним ладом і виступає як одна з форм краси. Декоративність проявляється в усіх видах мистецтв, а в декоративно-прикладній творчості є головною формою вираження змісту і художньої образності. Якість декоративності вимагає особливих прийомів, типу художньо-образного мислення, відчуття краси.

Народна декоративно-прикладна творчість України розвивалась у двох основних формах – домашнє художнє ремесло та організовані художні промисли, пов'язані з ринком. Ці дві форми існували паралельно, тісно переплітаючись між собою і взаємозбагачуючись, кожна історична епоха вносила свої зміни.

При вивченні декоративно-прикладної творчості можна використовувати репродукції періодичних видань, різні посібники та альбоми, твори відомих народних майстрів декоративної творчості України: К. В. Білокур, М. О. Примаченко (Київщина, розпис), Н. А. Білокінь, Т. Пата (Дніпропетровщина, розпис), М. І. Денисенко (Київщина, кераміка), Н. Н. Бабенко, Л. С. Товстухи, Н. В. Вакуленко (Полтавщина, килимарство, вишивка), І. П. Дудар, О. М. Гавруш (Сумщина, художнє ткацтво), А. І. Калошин (Чернігівщина, різьба по деревині), а також вироби майстрів декоративно-прикладної творчості інших країн.

Декоративно-прикладна творчість є складовою частиною народної культури. Розглядаючи навчання учнів декоративно-прикладної творчості, варто зауважити, що творча діяльність учнів має навчальний характер і результат діяльності не можна назвати творами мистецтва, але процес їх створення це основний шлях розвитку здібностей до творчості. На сьогоднішній день трудове навчання у сучасній школі орієнтується на економічні, технічні потреби суспільства та спрямовує учнів до професійного вибору.

Декоративно-прикладна творчість є складовою частиною культури країни та включає у себе народну-прикладну творчість, яка вміщує велику кількість видів технік ручної роботи. До неї належить всі види художньо-прикладної творчості людини, а саме одяг, меблі, тобто світ речей, якими людина користується та прикрашає свій побут.

Поряд з поділом творів за їх практичним призначенням у науковій літературі з другої половини ХІХ ст. утвердилася класифікація галузей декоративно-прикладна творчість за матеріалом (метал, кераміка, текстиль, дерево та ін.) або за технікою виконання (різьблення, розпис, вишивка, вибивка, ливарництво, карбування, інтарсія тощо).

Сьогодні характеризується найпопулярнішим методом найпопулярнішим методом є проектно-технічна діяльність, яка надає змогу учням індивідуально освоїти матеріал та удосконалити свої трудові навички та уміння на практиці. За допомогою цього методу учні проявляють свій талант при виконанні творчого проєкту або вивчають та оволодівають новими технологіями, та проводять дослідження при аналізі обраного виду творчості. Метод проєктів стимулює відродження декоративно-прикладної творчості у різних формах, допомагає розвинути естетичний смак, любов до праці та розвиває творчі здібності особистості.

Уміння створювати своїми руками прекрасні речі було актуальним увесь час. Вивчення на уроках технологічного напрямку видів декоративно-прикладної творчості є чи не найголовнішою умовою для розвитку творчого мислення учнів. За допомогою опанування різних видів прикладної творчості в учнів можна виховувати любов до національної культури та традицій своєї країни, розвивати інтерес до вивчення нових, ще не відомих видів народно-прикладної творчості інших народів. Таке виховання дає можливість учням більш детально вивчити не тільки традиції свого народу, а й дізнатися про традиції та

надбання народів світу.

На сучасному етапі у програмі «Технології» вивчаються техніки, які виникли в інших етнічних культурах. Наприклад, бісер виник в Єгипті та Індії; технологією художнього розпису тканини (батик) користувалися африканські країни на протязі багатьох століть; клаптикове шиття було в Єгипті; виготовлення перших штучних квітів – Греції та Стародавньому Китаї; перші вітражі були знайдені у Вавилоні, Єгипті, Греції та Римі.

На сучасному етапі у змістовому компоненті української школи елементи декоративно-прикладної творчості використовуються на заняттях у різних класах. Опанування учнями декоративно-прикладної творчості має навчальну мету, яка спонукає учнів до створення в майбутньому художньо-довершених виробів. Активне використання народних промислів на заняттях технологічного профілю відкриває широкі перспективи підвищення ефективності навчально-виховного процесу.

Декоративно-прикладна творчість має надзвичайно широкий спектр функцій, її доступність дозволяє майже кожному прилучитися до художньо-практичної діяльності. Педагоги стверджують, що українські народні промисли та художньо-творча діяльність, у яку включаються учні у процесі навчальної діяльності, є засобом розвитку їх художньо-творчих здібностей, які розглядають як специфічні здібності, що поєднують творчу уяву, образне мислення, фантазію, довільну пам'ять, увагу та вміння творити за законами композиції стилю та краси.

Програма профільного рівня «Технології. 10-11 класи» передбачає вивчення варіативного модуля, який називається «Гердан». Сьогодні надзвичайно актуальними є різноманітні аксесуари та прикраси, оскільки вони дають можливість підкреслити унікальність, красу та стиль людини. Магазины пропонують широкий вибір прикрас, але найціннішими є ті, що

виготовлені власноруч. Створювати біжутерію самостійно просто і надзвичайно цікаво. Етнічний стиль в одязі наразі дуже популярний, що пробуджує інтерес до національного традиційного одягу та аксесуарів, зокрема до нагрудних прикрас. Найкращим вибором для дівчат буде гердан, а для хлопців краватка з бісеру. Такі краватки дуже красиві й набувають популярності.

Гердан із бісеру є унікальною прикрасою, що доповнить образ. Його можна поєднувати з одягом в етнічному стилі або додати «родзинку» в буденний стиль casual. До того ж це чудовий подарунок для близької людини. Гердан – дуже красива й нескладна у виготовленні прикраса. Виготовляти гердан необхідно з якісного бісеру ретельно дібраних кольорів. Кількість кольорів залежить від орнаменту. Добирати колірну палітру варто під одяг, із яким плануєте носити гердан. Окрім цього, важливо, щоб виріб був виготовлений акуратно. Створення банку ідей необхідне для впорядкування великого обсягу інформації щодо моделей герданів із метою аналізу. Можна скористатися фотографіями моделей із журналів, Інтернету та інших джерел інформації. На цьому етапі необхідно проаналізувати різні варіанти виготовлення герданів (моделі, кольорову гаму, способи виготовлення тощо).

У педагогічній науці декоративно-прикладна творчість розглядається як важлива художня та навчальна цінність, що виконує численні функції – пізнавальну, комунікативну, естетичну та ін., і впровадження її у навчально-виховний процес школи є досить ефективним у сучасних умовах засобом формування творчої особистості. Декоративно-прикладна творчість – невід’ємна частина сучасного життя, що включає в себе велику кількість видів та технік. Вивчення декоративної творчості є основою шкільного предмета «Технології».

Ефективність уроків, пов’язаних із вивченням декоративної

творчості набуває важливого значення у становленні особистості, у розвитку самостійної творчої манери та оригінальності творчої діяльності. Пізнавши виражальні можливості матеріалу, а також засоби зображення і техніки, учень прагне творчо трактувати і втілювати свій задум. Цьому сприяє емоційне, естетичне сприйняття навколишньої дійсності і творів декоративної творчості, які розвивають схильність до творчої діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Воропай О. Звичаї нашого народу. У 2 т. Мюнхен : Укр. вид-во, 1966. Т. 1–2.
2. Захарчук-Чугай Р. В. Антонович Є. А. Українське народне декоративне мистецтво : підручник. Київ : Знання, 2012. 342 с.
3. Методика вивчення декоративно-прикладної творчості: навчальний посібник. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2020. 252 с
4. Рудницька О. П. Українське мистецтво у полікультурному просторі: навчальний посібник. Київ : ЕксОб, 2000. 208 с.

*Дарія Глущенко
(Полтава, Україна)*

ВПЛИВ КОЛОРИТУ ТРАДИЦІЙНОГО МУСУЛЬМАНСЬКОГО ОДЯГУ НА ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ МОДИ

У роботі представлені дослідження форми та колориту традиційного одягу жінок Близького Сходу, наданий аналіз закономірностей розвитку форми, художньо-декоративного наповнення, провідних ознак формоутворення для подальшої асоціативної трансформації у сучасні форми костюму новітніх колекцій жіночого одягу.

***Ключові слова:** проектування одягу, національний костюм, мусульманські традиції, формоутворення, трансформація, асоціативний*

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю
«Дизайн-освіта майбутніх фахівців: проблеми та перспективи»*